

וזאת הברכה ב

„אמרו לפני מלכיות כו' כדי שתמ' ליכוני עליכם“, הרי מובן שמעיקרי הענינים דשמע"צ ושמח"ת היא קליטת המשכה זו ד"תמליכוני עליכם“, ש' נמשכת בגילוי ובפנימיות בשמע"צ כו' יי.

ועפ"ז יש לבאר בפשטות השייכות דשמח"ת למש"כ יי בפרשתנו, מש"כ „ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל“, שבוה ב' ענינים: „ויהי בישורון מלך“, הוא בחי' תמליכוני עליכם, המשכת בחי' מלכותו ית' יי; ו"בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל“, הוא „שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד“ ואין בהם התחלקות דראש ורגל יי.

הראשון (בתק"ש דר"ה) „אנו ממליכים עליך גו את הבורא ביום זה“ (אבודרהם. סעמי התקיעות). וראה ד"ה יר"ש של ר"ה תשי"ב (11) ראה לקו"ת סוכות פב, סע"ג: „וזהו עצרת... להיות לכם למשמרת לכל השנה קבלת מלכותו ית'... והיגו כמ"ש שום תשים עליך מלך“, ובריש ע"ד שם, ובקיצור לס"ד שם, וראה גם שם פו, סע"ג (במ"ש ביום השמיני (שהוא שמ' ע"צ) שלח את העם — דאין מלך בלא עם), צד, ד. אוה"ת בהוספות לשמע"צ סע' א'תתקמו. ד"ה ביום השמע"צ תרצ"ה פכ"ו, ובכ"מ.

(12) לג, ה.

(13) וראה פרש"י עה"פ: תמיד עול מלכותו עליהם.

(14) לקו"ת ר"פ נצבים כביאור הכתוב ויהי בישורון מלך.

וכתוב זה איזו רק פסוק (ופרט) אחד בהסדרה, כ"א זוהי הקדמה ו"כלי" לכל הברכות שלאח"ז, שהן (עיקר התוכן ו)שם

א. כמדובר כמ"פ: — מזה ש' הרמב"ם: (ועד"ז בגמרא) בנוגע ל' קריאת פ' וזאת הברכה בשמח"ת: „ולמחר קורין וזאת הברכה“, כהמשך וכסיום קריאות התורה במועדות — „משה תיקן להם לישראל שיהיו קורין אין בכל מועד ענינו“ — משמע כי השייכות ד"וזאת הברכה" ליו"ט ה' אחרון של חג היא [לא רק לפי] „שהיא סוף כל המועדות“, או „כדי לסמוך שמחת התורה שזכו לסיימה לשמחת החג“, או „כדי לסמוך ברכת המלך שלמה לברכת משה“, אלא] לפי ש' פרשת וזאת הברכה היא „ענין ה' מועד“ שנקראת בו.

ב. והנה ה' אפשר לבאר ע"פ הידוע שבשמע"צ (שאו עושים שמחת תורה) היא הקליטה, שאו נקלטות בפנימיות כל ההמשכות דר"ה (וה' חודש בכלל), ומכיון שעיקרו ותוכנו של ר"ה הוא מה שישראל מכתיירים את הקב"ה למלך עליהם, כמארז"ל יי

(1) ראה לקו"ש ח"ט ע' 237 ואילך, לעיל ע' 156 ואילך.

(2) ה' תפלה פ"ג ה"ח ואילך.

(3) מגילה לא, א.

(4) ר"ן מגילה פ' בני העיר (הובא בתוי"ט מגילה שם).

(5) מח"ז סי' שפה.

(6) מח"ז שם. אבודרהם סדר תפלת סוכות.

(7) וראה בלקו"ש שם כמה עניני שייכות.

(8) ראה לקמן הערה 17.

(9) ראה לקו"ת שמע"צ פה, ג פת, ד, אוה"ת שם ע' א'תשפט. ובכ"מ.

(10) ר"ה טו, סע"א. ובל' הריס"ג הענין

(א) עצרת (תהי' לכם) ל' מלכות וממ' שלה"ב (ב) "כנישין תהי' לכוך", כפי' התרגום י, "היינו התאספות והתקב" צות, שכל בני ישראל יתקבצו כולם להכלל במקום אחד במקורם ושרשם" י, שהן ב' הנקודות ד, ויהי' בישורון מלך" — בחי' מלוכה, "בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל", קיבוץ והתכללות כולם יחד, אשר הא בהא תליא, כנ"ל י,.

ג. אמנם עדיין צלה"ב: שמע"צ היא הקליטה דכל עניני חודש תשרי, ועיקר ענינו של שמע"צ ושמח"ת הוא שמחה, ובמה מתבטא בהשמחה דשמ" ע"צ ושמח"ת ענינו של ר"ה דוקא, יותר משאר עניני חודש זה.

והביאור בזה:

ענין תמליכוני עליכם בא לידי ביטוי בהתאחדות והתכללות שכל ישראל שוין בהן כנ"ל י, וכמו שנאמר בנוגע לר"ה, "אתם נצבים היום כלכם רא" שיכם שבטיכם גוי" שכולם הם לא" חדים כאחד י, וגילויי בחי' זו הוא דוקא בשמע"צ ושמח"ת, שענינו הוא

וב' ענינים אלו תלויים זכ"י י, כי בעבודה זו דתמליכוני עליכם שווים כל ישראל: מכיון דתמליכוני עליכם נעשה ע"י ביטול וקב"ע מלכות שמים, הרי באם ישנו בזה חילוק בין הסוגים דראשיכם גוי' שואב מימך — אי"ז ביטול גמור וקב"ע מלכות שמים שלי" מה י,.

וכדוגמת הכתרת מלך בור', שהיא ע"י ביטול העם, בשלימות הביטול, בעת ההכתרה, שווה בביטול זה שר גדול ואיש פשוט, באם ירגיש השר מציאותו, יהא חסר בביטולו להמלך, וההבדלה בין שר ואיש פשוט באה רק לאחר ששכר נעשה מלך וגזר גזירות, שאז ישנם חילוקים באופן קיום הגזירות (אבל לא בעת ההכתרה).

וב' ענינים אלו מרומזים גם בשם שמיני עצרת י, שמהפירושים בזה:

כל הסדרה, וזאת הברכה", כי הכלי לברכה הוא כולנו כאחד דוקא, "בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" — ראה לקו"ש ח"ט ע' 235 ואילך. (15) ראה פירש"י בהכתוב בסופו, וב' גוי"א.

(16) וראה אוה"ת ברכה (ס"ע א'תתג ואילך, ס"ע א'תתסב, א'תתסו ואילך) בכ"י אור כ' הני"ל דבחי' ויהי בישורון מלך מקיף הכללי כו' נמשך ע"י בהתאסף ראשי עם (יראה וקב"ע ו) התכללותם כולם יחד, ושי" כותו לשמח"ת.

(17) ואף דקריאת וזאת הברכה היא בשמח"ת ולא בשמע"צ — ראה לקו"ש שם ע' 226, שלכן נאמר בזה הלי' "למחר קורין וזאת הברכה" ולא כבשאר יו"ט שני שנאמר "בשני קורין" — מזה שבא"י קורין וזאת הברכה בשמע"צ ודלא כבכל יו"ט שקורין בא"י הקריאה דיו"ט ראשון מוכח ששמח"ת וקריאתה שייכות גם לזה שהוא יו"ט שני דשמע"צ — ראה בלקו"ש שם

שוה"ג להערה 12, לקו"ש שם ע' 237 הערה 7, 10, וכדמוכח גם מזה שברוב הדרושים מבואר הטעם ששמח"ת הוא ביום שמע"צ מצד ענינו של שמע"צ (לפי שאז היא הקליטה, וכיו"ב) — ראה לקו"ת ד"ה ביום השמע"צ הא' בסופו (פד, ג), והשני (פה, ג), ד"ה תורה צוה ס"ג (צד, ד), אוה"ת ד"ה ביום השמע"צ (ע' א'תשעס), ובכ"מ.

(18) ראה זח"ג רנו, רע"ב, אוה"ת שמי ע"צ ע' א'תשעו ואילך, ס"ע א'תתקמז.

(19) עה"פ פנחס כט, לה.

(20) לקו"ת רד"ה ביום השמע"צ (פד, ד), וראה אוה"ת שם ע' א'תשעז, ועוד.

(21) לקו"ת ר"פ נצבים.

שמחה דשמע"צ ושמח"ת אינה קשורה במצוה וענין מיוחד, כ"א שאז הוא ענין השמחה עצמה.

ומכיון שהיא שמחה בלי שייכות למצוה מיוחדת כו', הרי מובן שה-שמחה היא למע' ממדידה והגבלה ד-שאר המועדים³¹.

ולכן מנהג כל ישראל שדוקא בה-שמחה דשמע"צ ושמח"ת שמחים בזה כל ישראל בזה בלי כל חילוק.

דבהשמחה דסוכות, מכיון שהיא שיי-כת למצות היום, הרי השמחה מוגבלת לפי אופן וערך המצות. ומכיון שישנם חילוקים בקיום המצוות דד' מינים וסוכה (כגון מה שאנשים מחויבים בזה משא"כ נשים וכו'), הרי מובן שעד"ז ישנם חילוקים בהשמחה ה-שייכת למצות אלו.

וגם שמחת ביה"ש, שעלי' אמרו "מי שלא ראה שמחת ביה"ש לא ראה שמחה מימיו"³², הנה מאחר שהיא שייכת לחגה"ס ולניסוך המים שבו³³, ישנם בזה כמה חילוקים: דרך

קליטה וגילוי, אלא שבר"ה הגילוי הוא בתנועה דביטול וקב"ע ובשמע"צ ושמח"ת מתגלה הוא בהיחוד והת-כללות דכל ישראל בתנועה ד-שמחה" (שענינה גילוי³⁴) — כי דוקא בשמ-ע"צ ושמח"ת מנהג ישראל הוא דכל ישראל שמחים בזה בשוה, בלי חי-לוק³⁵.

[משא"כ ענינו של יהכ"פ אף ש-שרש ענין הכפרה הוא מצד עצמותו ית' שלמע' מהתחלקות, ועד"ז הוא בנפש שבא מצד עצם הנשמה³⁶, מ"מ הכפרה עצמה היא בכאז"א לפי ענינו ועונותיו הפרטיים]³⁷.

ד. והביאור: שלש רגלים ענינם הוא "מועדים לשמחה", אלא שבענין זה שמע"צ ושמח"ת מיוחדים הם. כי בכל הג' רגלים השמחה קשורה במצות היום או בענינו של יום: בפסח — לפי שהוא "זמן חרותנו"; בשבועות הוא "זמן מתן תורתנו"; וגם בסוכות ש-הוא "זמן שמחתנו" קשורה השמחה במצוות גטילת ד' מינים וישיבה בסוכה, כפשטות הכתובים³⁸; ואילו ה-

שור"ע אדמוה"ן ס' תצד סי"ח מרש"י פס"ח סח, ב ד"ה דבענין, ראה שם יביר (— סוכות). אבל ראה ירושלמי חגיגה פ"א ה"ב (שמחת שלמים). וראה תו"ת שם פסוק יב. טו.

26) ולהעיר דנק' שמיני עצרת שהוא למעלה מד' ימי ההיקף שבחגה"ס. ומובן שעד"ז הוא בנוגע להשמחה שהיא למעלה מהגבלה (ראה לקו"ת פס, סע"ג. אוה"ת ע' א'ת"שצג). אבל צ"ע ממש"כ בתו"ש ע'³⁴.

27) משנה סוכה גא, א.

28) ראה רמב"ם פ"ח מהל' לולב הי"ב. ולהעיר שבהמשך לשמחת ביה"ש מבאר הרמב"ם שם בהל' טו "השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה כו'".

22) לקו"ת סוכות עט, ד. ובארוכה בדי"ה שמח תשמח תרנין בתחילתו.

23) ראה לקמן הערה 30.

24) ראה לקו"ש ת"ד בשיחה ליוה"כ ובהנסמן שם.

24*) ועפ"ז יל"פ מה שאומרים ד-שמ"ע"צ ור"ה משתחים בכמה עניני כחות ויחודים עליונים כו' (המשך תרצ"ה שם. היום יום ע' צח), ולא נאמר שמשתחה ליוה"כ"פ (אף שיוה"כ"פ הוא הגמר והשלמות דר"ה).

25) ראה אמור כג, ד ואילך. סוכה מג, ב. פרש"י ד"ה לולב שם (ד' מינים — לשמחה). ובירושלמי סוכה פ"ג הי"א שגוי' במחלוקת. ראה סו, יא (— שבועות).

היינו, שגם הראש, שענינו בכללות הוא הבנה והשגה, הנה בשמע"צ ושם ח"ת יש בו בחי' ביטול וקב"ע דבחי' רגל². וזה מתבטא בענין הריקודים בשמע"צ ושם ח"ת כמנהג ישראל, ש" הריקוד הוא ברגלים ובאופן ש" שעל ידם "רוקד" כל הגוף וגם הראש.

ו. ועפ"ז יובן דב' נקודות הנ"ל בשמיני עצרת, בחי' מלוכה — ויהי בישורון מלך, והתכללות כולם יחד — "בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" שתלויים זב"ה, כנ"ל, לא רק ישנן בשמע"צ ושם ח"ת, אלא שהן גם באות לידי גילוי בהשמחה וה" ריקודים דשם ח"ת.

וביתר ביאור: שלילת ההתחלקות בעם ישראל בשייכות לעבודת תמלי-כוני עליכם היא (נוסף על המבואר לעיל מצד שלימות ביטול העם ה" מכתירים את המלך) גם מצד בחי' ודרגת המלך:

לאחרי שכבר נעשה מלך וגוזר גזי-רות, הרי כשם שגזירותיו שונות הן, ובמדר' חלוקות, כמו"כ שונים הם וחלוקים המקיימים את הגזירות (קטן או גדול, עבד או שר וכו'). אבל בבחי' "תמליכוני" (שהיא לפני ולמ'ע

"חסידים ואנשי מעשה היו מרקדים", אבל כל העם האנשים והנשים באים לראות ולשמוע³.

משא"כ בשמע"צ ושם ח"ת, השמחה היא למע' ממדידה והגבלה, ולכן גם אין הגבלות בנוגע לאלו השמחים בשמחה זו, וכלשון הפיוט: אגיל ואשמח בשם ח"ת כו' אברהם שמח בשם ח"ת יצחק כו' שלמה שמח ב" שמח ח"ת. ומנהג ישראל שכל ישראל, אנשים ונשים וטף שמחים בשמחת תורה⁴.

ה. והנה ידוע דבכדי שתהי' הת" אחדות והתכללות דכל ישראל, הוא ע"י ביטול כאו"א ממציאותו, וזה מתבטא גם בהביטול והעדר ההתחלקות שבכ"א, בהשמחה דשם ח"ת —

דכשם שהוא בנוגע לכלל ישראל, שאף שישנם חילוקי מדר' בישראל, מבחי' ראש עד בחי' רגל — מרא"שיכם שבטיכם עד שואב מימך — מ"מ מתבטלים הם ממציאותם הפר"טית וכולם שמחים בשוה בשמע"צ ושם ח"ת; כן הוא בכל אחד מישראל בפרט, שבשם ח"ת צריך להיות אצלו בחי' ראש ורגל שלו בהשוואה⁵.

(29) ראה משנה שם. רמב"ם שם הי"ד. ראה סידור שער הסוכות בסופו (רסט, ב): "ושמחת ההקפות לפי שהיא שמחת דס"ת עצמה גבוהה היא הרבה גם מ' בחי' שמחת ביה"ש * וכל ישראל ראויים לה". וראה גם לקו"ת ברכה צד, ד: "וזהו שמחת תורה שכולם הם בשמחה הנ"ל מי שהוא בבחי' עבד לבד השמחה אצלו גדולה ביר"ת. וראה רד"ה להבין ענין שמח"ת תשיה. ד"ה הנ"ל תש"ו בסופו.

(31) ראה לקו"ת שם (צד, ג ואילך.

ובכ"מ) דכל הג' מועדים נק' רגלים, לפי שבו מעלה ומטה שוין ממש, וי"ל דעיקר הגילוי הוא בשמע"צ ושם ח"ת.

(32) ולכן מצינו בשמע"צ שצ"ל קב"ע מלכות שמים (כהובא בהערה 11). ואדרבה בשמע"צ היא התחלה דפנימיות שהיא בחי' קב"ע, אלא שבשמע"צ השמחה צ"ל מכוּסה בקב"ע (לקו"ת שמע"צ פב, ד ואילך, תו"ש ע' 33 ואילך. וראה סה"ש תש"ב ע' 6). (33) משא"כ טיפוח בידים וריקוד רג' לים כשהוא יושב.

(* וראה גם לקו"ת סוכות פ, ג.

זהו קיומו של הדבר, צ"ל אשר ה' שמחה הבלתי מוגבלת דשמח"ת נר- מות היא בהשם "שמחת תורה".

זהביאור בזה: ב"שמחת תורה" יש שני פירושים: (א) ישראל שמחים ב" תורה" (ב) התורה עצמה שמחה, והיינו שישראל משמחין את התורה, ומכיון שב' הפירושים הובאו בתורה, תורת אמת, מובן שב' הענינים ישנם בשמח"ת, ושייכים ותלויים זב". שזה מהפירושים ב"זמן שמחתינו" ל' רבים, שמחת ישראל בהתורה ושמחת התורה עצמה שע"י ישראל.

ומאחר ששמח"ת שייכת לכאו"א מ" ישראל, כי כל ישראל, גם אנשים פשוטים, נשים וטף שמחים בה, צריך שיהי' הטעם מובן גם לאיש פשוט.

והנה בפשטות, הטעם הוא כפירוש הב': בכדי לשמוח בתורה שענינה ללמוד אותה ולהבינה ולהשיגה — צריך תחלה ללומדה ולהבינה כו' ואז לשמוח בה ולפי ערך הבנתו והשגתו, אבל בשמח"ת שבעת ההקפות אין לומדים בתורה ואדרבה רק מקיפים בתורה וכפי שהיא כרוכה ומכוסה ב" מפה, לכאוי' אין מקום כ"כ לשמוח בתורה. ושמח"ת פירושה — שהתורה שמחה, וגילויי השמחה וגודל השמחה

מבחי' זו שיגזור עליהם גזירות) — זה שייך להמלך עצמו, והמלך אחד הוא;

וכשם שבדרגת המלך שפועלים בו ההכתרה אין שום התחלקות, כן באלו הפועלים את ההכתרה "תמליכוני עלי" כמ' הם למע' מהתחלקות — "לאחזים כאחד".

ועד"ז הוא בעילויי השמחה דשמע"צ ושמח"ת על כל ימי הסוכות:

בז' ימי הסוכות, להיות שהשמחה אז שייכת וקשורה למצות, גזירות המלך — ישנה בזה התחלקות; אבל בהשמחה דשמע"צ ושמח"ת שאינה שייכת למצות, אלא שהיא בחי' תמ' ליכוני עליכם דר"ה שבא לידי גילוי בשמע"צ ושמח"ת" בקו השמחה — בזה אין התחלקות — "יחד שבטי ישראל".

ז. אמנם ע"פ הג"ל, שהשמחה ד- שמח"ת היא למע' ממדידה והגבלה אשר לכן אין הגבלה באלו השמחים בה — למה נקראת בשם "שמחת תורה", שמורה כי השמחה קשורה ומוגבלת לפי התורה, ולהתורה לכאוי' יש מדי- דה, דמזה גופא שנאמר "ארוכה מ- ארץ מדה ורחבה מני ים", משמע שהיא בגדר מדידה אלא שמידתה היא ארוכה מארץ וכו' י"י?

וע"פ תורת הבעש"ט יי אשר שמו של כל דבר אשר יקראו לו בלה"ק

(38) כפשטות הענין דשמח"ת דשמ- חין . . . לגמרה של תורה" (רמ"א אר"ח סתרס"ט. וראה גם טור שם).

(39) ראה לקר"ת פו, רע"א: "שמח"ת דהיינו שהתורה תהי' שמחה". צו, א: "ולכן הוא שמח"ת שהתורה עצמו שמחה כגילוי זה".

(40) סה"מ תרצ"ט ע' 68, 72. ד"ה להבין ענין שמח"ת שם (כתחילה ובסוף). וראה גם זח"ג רנו, ב.

(34) ראה המשך תרצ"ה שם.

(35) איוב יא, ט.

(36) ראה רד"ה לכל תכלה תרצ"ט.

(37) אר"ת להה"מ ס"ח בראשית ה, סע"ב ואילך. שעה"ה"א פ"א. לקר"ת בהר מא, ג (ובהוסמן שם). ובכ"מ.

כיון ששרש נשמות ישראל הוא למע' מהתורה, אשר לכן ישראל בכוחם לשמח את התורה (כפי' הב') — אין באה שמחה למעלה ממדידה והגבלה בישראל ע"י התורה (כפי' הא')?

והביאור: אף ששרש נשמות יש- ראל הוא למעלה משרש התורה, מכל מקום כמו שנמשכו למטה ישנו הפרש גדול בין תורה לנשמות: ה' תורה גם כפי שהיא למטה — "או- רייתא וקוב"ה כולא חד"י, שהיא נמשכת מן העצמות בבחי' יחוד עם העצמות; אבל נש"י נתהוו באופן להיות מציאות בפ"ע, וכמשל הבן ש- הוא ממהות האב ומ"מ הוא נעשה מציאות בפ"ע, נבדל מהאב"י.

ולכן הדרך שנש"י בהיותן למטה מתקשראן בקוב"ה הוא ע"י שמתקש- רין עם אורייתא"י, תורה היא הממוצע שעל ידה מתחברין ישראל בקוב"ה"י. אמנם לאחר' מתגלה בישראל שרשן למעלה שהוא למע' מהתורה"י, וממ- שיכים בחי' זו בתורה.

ועפ"י תתבאר השייכות של ב' ה- פירושים בשמח"ת וקישורם זב"ו: מ- תחלה שמחים ישראל בהתורה, ועי"ז מתקשרין באורייתא, וע"י אורייתא מתקשרין בקוב"ה, ונתגלה בהם שרשן

(הקפות"י, ריקודים) — בכ"ז זקוקה תורה שישאל יקיפו אתה וירקדו אתה שע"י מגלים השמחה ומגדילים שמ- חת התורה"י.

ח. והענין הוא: תורה מצ"ע שייכת היא למדידה והגבלה, כנ"ל, ולכן מצ"ע גם השמחה והריקודים שייכים למדידה והגבלה. אבל ע"י ישראל, ששרשם (מחשבתן) של ישראל קדמה (לכל דבר גם) לתורה"י, הנה ע"י שנתגלה בישראל שרשם (שלמע' מהתורה) ש- הוא בל"ג — ע"י שמחה שפורץ גדר — ע"י ממשיכים השמחה בל"ג גם בהתורה"י.

[וע"ד דאי' בספר הבהיר"י שדוד ה' מחבר תורה שלמע' בקוב"ה, היינו שהמשך בהתורה בחי' א"ס שלמע' מהתורה, ומצינו אופן שמחתו — ש- "דוד ה' מפוז ומכרכר בכל עוז לפני הוי"י"י — בלי מדידה והגבלה — כטענת מיכל בת שאול].

ט. אמנם: לפי"ז צריך להבין: מ-

(41) טובב, ולא בקו ישר (וראה תורת שלום בתחלתו).

(42) ראה גם דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר (הובאו בלקו"ש ח"ד בשיחה לשמח"ת (ע' 1169)).

(43) ב"ר פ"א, ד. וראה לקו"ת שה"ש יט, ב"ג. המשך תרס"ו ד"ה וידבר גו' במדבר סיני, ד"ה להבין ענין שמח"ת תש"ה (פכ"ז), ועוד.

(44) ע"ד המשכת ישראל בתורה ע"י שברכו בתורה תחלה (לקו"ת מסעי צא, ד. ראה כט, ג).

(45) ראה זח"ג רכב, ב. לקו"ת שלח נא, א.

(46) ראה ש"ב וא"ה, סו, שם, כב. רמב"ם סוף הל' לולב.

(47) ראה כהנמסן בסה"מ ה'ש"ת ע' 66 בהערה.

(48) ד"ה וידבר גו' במד"ס שם בסופו. תש"ה שם. סה"מ ה'ש"ת שם. ועוד.

(49) ראה זח"ג עג, א.

(50) ה'ש"ת שם. בד"ה עוסה אור ה'ש"ת שם. ועוד.

(51) המשך תרס"ו שם.

י. ומה מובן שהשם "שמחת תורה" בפירושו שהשמחה שייכת לתורה, אי"ז סתירה להנ"ל, שהשמחה למע' ממדידה והגבלה ושייכת לכאור"א מ' ישראל בלי התחלקות, אלא אדרבה: מכיון ששמחה זו באה ע"י שמחתם והתקשרותם לתורה, שע"ז נתגלה ב' ישראל שרשם — מצ"ז דוקא נעשה שמחה בל"ג, וגם "יחד שבטי ישראל", שכולם שמחים בשוה, כי מצד שורש נפשם כולן מתאימות ואב א' לכולנה, וכל ישראל הם אחים ממש".

(משחת ליל שמחת תשל"ז)

וישראל משפיעים בחי' זו בתורה, ועי"ז משמחין אותה".

וזהו גם מה שאומרים פסוקי תורה קודם הקפות ש"מביאים טעמים על השמחה דשמע"צ ושמח"ת" (שהוא כמו פסוקי מלכיות זכרונות ושופרות) — קודם הקפות, שאז הוא עיקר השמחה והריקודים דשמח"ת, מביאים טעמים על שמחה זו מפסוקי תורה, היינו ש' ע"י פסוקי תורה אלו בגדלות הוי' וגדלות ישראל נתגלה ונרגש אצלו השמחה בל"ג כנ"ל, עד שהולך ומקיף ומרקד עם הס"ת.

(52) ראה לקו"ת שמע"צ פה, ג. או"ה"ת ה"א ע' תתקצו. תש"ה שם בסופו. (53) סד"ה לעושה נפלאות גדולות תש"ד.

(54) תניא פל"ב.